

چشم انداز اقتصاد ایران

فهرست مطالب

الف. چشم انداز اقتصاد جهانی

ب. بودجه ۱۴۰۲

ج. چشم انداز اقتصاد ایران

د. ساختار شبکه اقتصاد در ایران

الف. چشم انداز اقتصاد جهانی

چشم انداز اقتصاد جهانی

- بر اساس گزارش صندوق بین المللی پول انتظار می رود تورم جهانی از 8.8 درصد در سال 2022 به 6.6 درصد در سال 2023 و 4.3 درصد در سال 2024 کاهش یابد که همچنان بالاتر از سطح قبل از همه گیری (2017-2019) یعنی حدود 3.5 درصد است.
- توصیه صندوق این بوده که تا زمانی که نرخ تورم به اندازه کافی کاهش نیافته باشد، بانکهای مرکزی باید به افزایش نرخ بهره ادامه دهند.
- انتظار می رود که در آینده نزدیک، شوکهای متعددی ناشی از بحرانهای مکرر، جهان را به یکی از ضعیفترین دورههای رشد در دهههای اخیر بکشاند، **یعنی زیر ۳ درصد در سال ۲۰۲۳**.

چشم انداز رشد اقتصادی دنیا

رشد اقتصادی دنیا و شرکای اصلی تجاری کشور

	2022	2023
جهان	2.9	1.7
ایالات متحده	2.5	0.5
اتحادیه اروپا	1.9	0.5
ژاپن	1.2	1
چین	2.7	4.3
عراق	8.7	4
امارات	5.9	4.1
ترکیه	4.7	2.7
هند	6.9	6.6

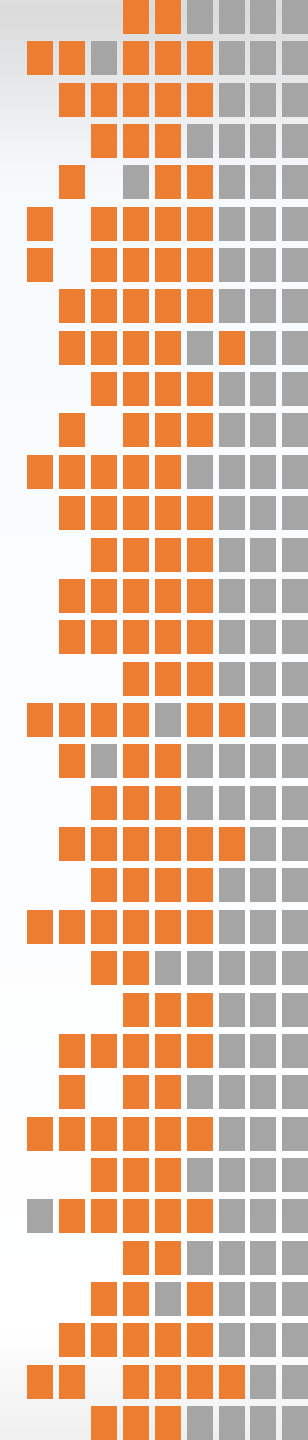
ماخذ: بانک جهانی

مهمترین عوامل اثر گذار بر رشد اقتصادی دنیا

1. تداوم سیاست های انقباضی بانک های مرکزی
2. تداوم جنگ روسیه و اوکراین
3. تنش های ژئوپولیتیک
4. بازگشایی زودتر از انتظار چین

آثار تنش های ژئوپولیتیک بر سرمایه گذاری خارجی و رشد اقتصادی در جهان

- صندوق بین المللی پول در گزارش خود (اپریل ۲۰۲۳) خود اختلالات زنجیره تامین و افزایش تنش های ژئوپلیتیکی را به عنوان تهدیدی برای رشد اقتصادی جهانی مطرح نموده است.
- تکه تکه شدن سرمایه گذاری مستقیم خارجی ناشی از ظهور بلوک های ژئوپلیتیکی می تواند زیان های تولیدی بزرگی به ویژه برای بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه ایجاد کند.
- تلاش های چندجانبه برای حفظ یکپارچگی جهانی بهترین راه برای کاهش هزینه های بزرگ و گسترده اقتصادی ناشی از تقسیم سرمایه گذاری مستقیم خارجی است.
- طبق گزارش صندوق بین المللی پول، جنگ تجاری ۰,۴ درصد از رشد جهانی در سال گذشته هزینه داشته است.

چشم انداز قیمت نفت

قیمت نفت خام WTI

تا قبل از اعلام اخیر اوپک پلاس مبنی بر کاهش حدود یک میلیون بشکه ای تولید پیش بینی قیمت نفت توسط مراجع بین المللی نزدیک به ۸۰ دلار بود.

کشورهای نفتی در بودجه ۲۰۲۳ خود قیمت نفت را به طور متوسط ۶۵ دلار در نظر گرفته اند.

تحلیل های مختلف نسبت به چرایی اقدام اوپک پلاس سبب شده تا برخی مراجع مثل U.S. Bank و Morgan Stanley پیش بینی خود از قیمت نفت را کاهش و برخی مثل Goldman Sachs و Energy Aspects افزایش دهند.

در مجموع در صورت تداوم وضعیت فعلی قیمت نفت در پایان سال میلادی رقمی بین ۹۰ تا ۱۰۰ دلار پیش بینی می گردد.

Goldman Sachs	Morgan Stanley	U.S. Bank	
۹۰	۹۵	۹۵	پیش بینی قبل
۹۵	۸۵	۸۷.۵	پیش بینی تعدیل شده

سیاست‌های اقتصادی مهم در سال ۱۴۰۲

اثر سیاست های مهار تورم بر بخش واقعی

در حال حاضر در راستای مهار تورم دو دسته سیاست ها در دستور کار دولت قرار گرفته است:

دسته اول: کاهش ناترازی های اقتصاد کلان به منظور کنترل رشد نقدینگی

اقدامات:

مقید بودن به انضباط بودجه ای
تداوم سیاست حدگذاری ترازنامه بانکی

اثرات بر تولید:

عدم امکان افزایش قابل توجه بودجه عمرانی
مساله تامین مالی بخش های تولیدی

دسته دوم: سیاست های تثبیتی با قیمت گذاری های دستوری

اقدامات:

تثبیت نرخ ارز در نرخ ۲۸۵۰۰
قیمت گذاری دستوری محصولات صنایع
تشدید نظارت های میدانی

اثرات بر تولید

افزایش احتمال زیانده شدن بنگاه ها
کاهش انگیزه سرمایه گذاری
مساله تامین نیازهای ارزی صنایع

اقلام اصلی منابع عمومی دولت در لایحه و قانون بودجه سال ۱۴۰۱

عنوان	لایحه بودجه ۱۴۰۲	قانون بودجه ۱۴۰۲	میزان افزایش	درصد افزایش
درآمدهای مالیاتی (سازمان امور مالیاتی)	۷۰۰	۷۴۹	۴۹	۷
مالیات بر واردات	۱۲۶	۱۴۵	۱۹	۱۵
مجموع درآمدهای مالیاتی	۸۲۶	۸۹۴	۶۸	۸
سایر درآمدها	۱۵۲	۱۶۰	۸	۵
مجموع درآمدها	۹۷۸	۱,۰۵۴	۷۶	۸
منابع حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی و گاز	۶۰۴	۶۲۴	۲۰	۳
سایر منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۰۸	۱۰۸	۰.۴	۰.۴
مجموع منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۷۱۲	<u>۷۳۲</u>	۲۰	۳
منابع حاصل از فروش و واگذاری انواع اوراق مالی اسلامی	۱۸۵	۱۸۷	۲	۰
منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی	۱۰۶	۱۰۶	۰	۰
استقراض از صندوق توسعه ملی	۰	۰	۰	۰
سایر	۳	۳	۰	۰
مجموع منابع واگذاری دارایی‌های مالی	۲۹۴	۲۹۶	۲	۰.۷
جمع منابع عمومی دولت	۱۹۸۴	۲۰۸۲	۹۸	۵

درآمدهای مالیاتی در لایحه بودجه ۱۴۰۲

ارقام به هزار میلیارد تومان

رشد نسبت به عملکرد	رشد نسبت به قانون	لایحه بودجه ۱۴۰۲		قانون ۱۴۰۱				شرح
		رقم	سهم	درصد تحقق	پیش بینی عملکرد	سهم	رقم	
۶۳.۹	۴۷.۱۱	-	۸۲۶.۲۹	۸۹.۷	۵۰۴	-	۵۶۱.۷۰	درآمدهای مالیاتی و گمرکی
۷۳.۸	۱۱۹.۸	۳۵.۵	۲۹۳.۷	۱۲۶.۵	۱۶۹	۲۳.۸	۱۳۳.۶	<ul style="list-style-type: none"> مالیات اشخاص حقوقی مالیات شرکت های غیردولتی مالیات شرکت های دولتی
	۱۲۸.۰	۳۰.۹	۲۵۵.۵			۲۰.۰	۱۱۲.۱	
	۷۶.۳	۲.۵	۲۰.۴			۲.۱	۱۱۶	
۳۸.۹	۴۳.۵	۱۴.۶	۱۲۰.۸	۱۰۳.۳	۸۷	۱۵.۰	۸۴.۲	مالیات بر درآمدها
۱۳۳.۱	۳۵.۵	۴.۵	۳۷.۳	۵۸.۲	۱۶	۴.۹	۲۷.۵	مالیات بر ثروت
۶۶.۷	۸۴.۱۴	۵۴.۶۸	۴۵۱.۷۹	۱۱۰.۵	۲۷۱	۴۳.۶۸	۲۴۵.۳۵	جمع
۱۷۴.۵	۱۷.۸	۱۵.۳	۱۲۶.۲۹	۴۲.۹	۴۶	۱۹.۱	۱۰۷.۲	مالیات بر واردات
۳۳.۴	۱۸.۷	۳۰.۰	۲۴۸.۲۱	۸۹.۰	۱۸۶	۳۷.۲	۲۰۹.۱	مالیات بر کالاها و خدمات
	۶.۳	۱۹.۲	۱۵۸.۷۴			۲۶.۶	۱۴۹.۴	مالیات بر ارزش افزوده
۶۰.۷	۱۸.۳۹	۴۵.۳۲	۳۷۴.۵۰	۷۳.۷	۲۳۳	۵۶.۳۲	۳۱۶.۳۴	جمع

مالیات های مستقیم

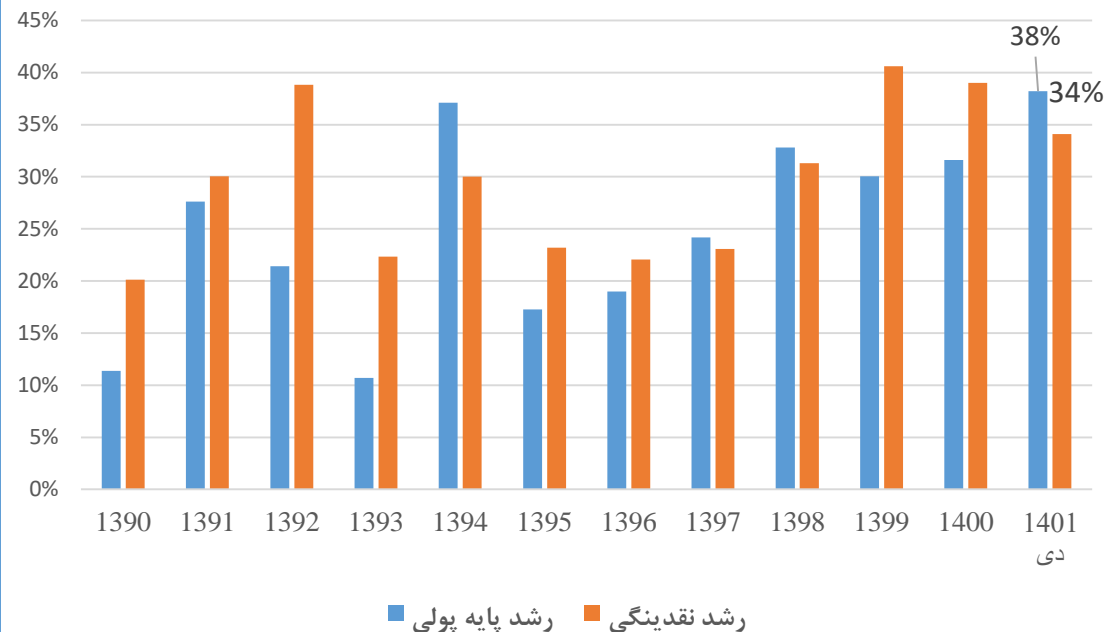
مالیات های غیر مستقیم

ترازهای مهم قانون بودجه ۱۴۰۲

ارقام به هزار میلیارد تومان

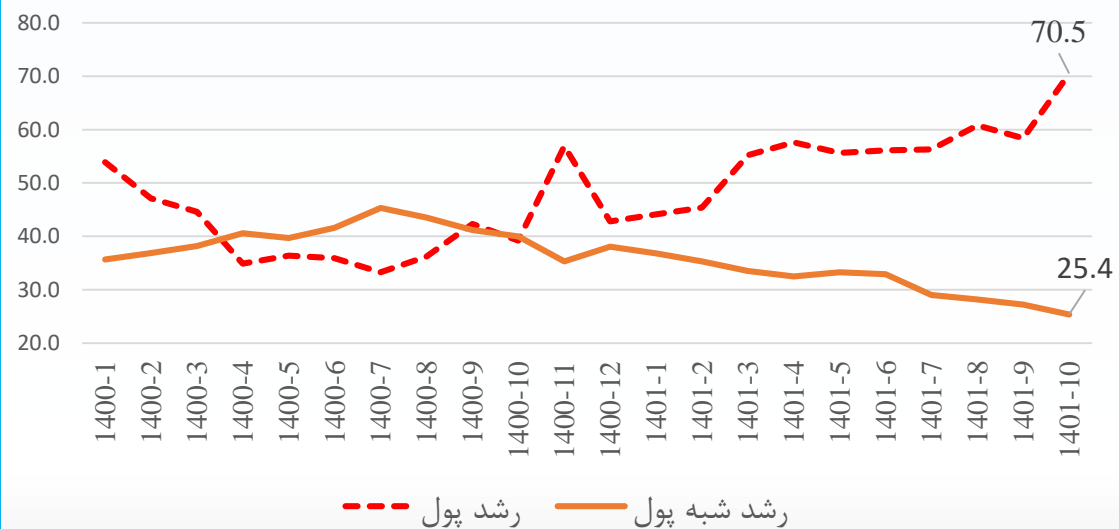

رشد کل های پولی

■ رشد پایه پولی ■ رشد نقدینگی

رشد اجزای نقدینگی

--- رشد پول — رشد شبه پول

وضعیت کل های پولی

وضعیت کل های پولی حاوی چند واقعیت مهم است:

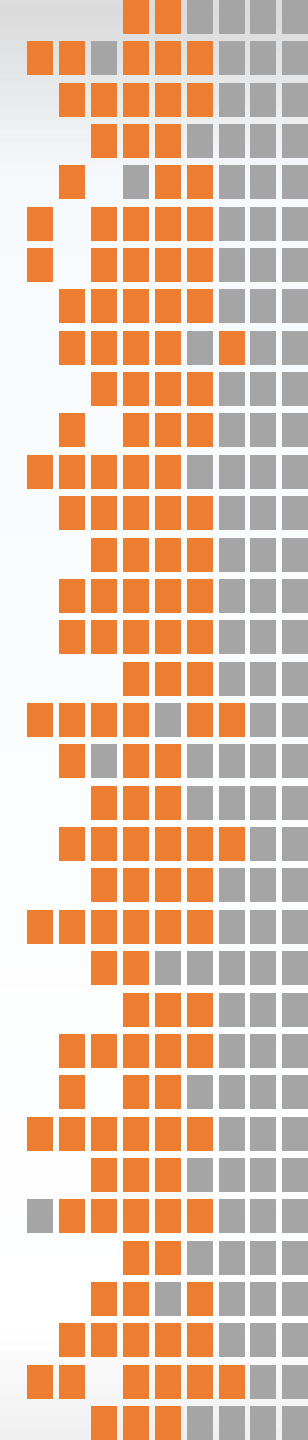
- رشد پایه پولی و نقدینگی تحت تاثیر ناترازی های اقتصاد کلان در سال های اخیر افزایش قابل توجه یافته است.
- علیرغم کاهش رشد نقدینگی در زمستان ۱۴۰۱ نسبت به زمستان ۱۴۰۰ با این حال رشد پول یعنی جز سیال نقدینگی افزایش قابل توجهی یافته است.

- موارد مذکور نشان می دهد اولاً رشد کل های پولی به میزان قابل توجهی بالاست و ثانياً با توجه به رشد قابل توجه پول به دلیل افزایش انتظارات تورمی قدرت تورم زایی نقدینگی نیز افزایش یافته است.

ج. چشم انداز اقتصاد ایران
در سال ۱۴۰۲

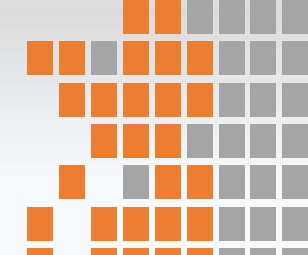
مهمترین عوامل موثر بر بخش حقیقی در سال ۱۴۰۲

- نااطمینانی در سرمایه گذاری با توجه به تداوم بی ثباتی های اقتصاد کلان
- مساله تامین انرژی صنایع
- سیاست های ضد تورمی دولت در سال جدید مبتنی بر شعار سال
- تنش های بین المللی و نااطمینانی در خصوص رفع یا تشدید تحریم ها

نااطمینانی در سرمایه گذاری با توجه به تداوم بی ثباتی های اقتصاد کلان

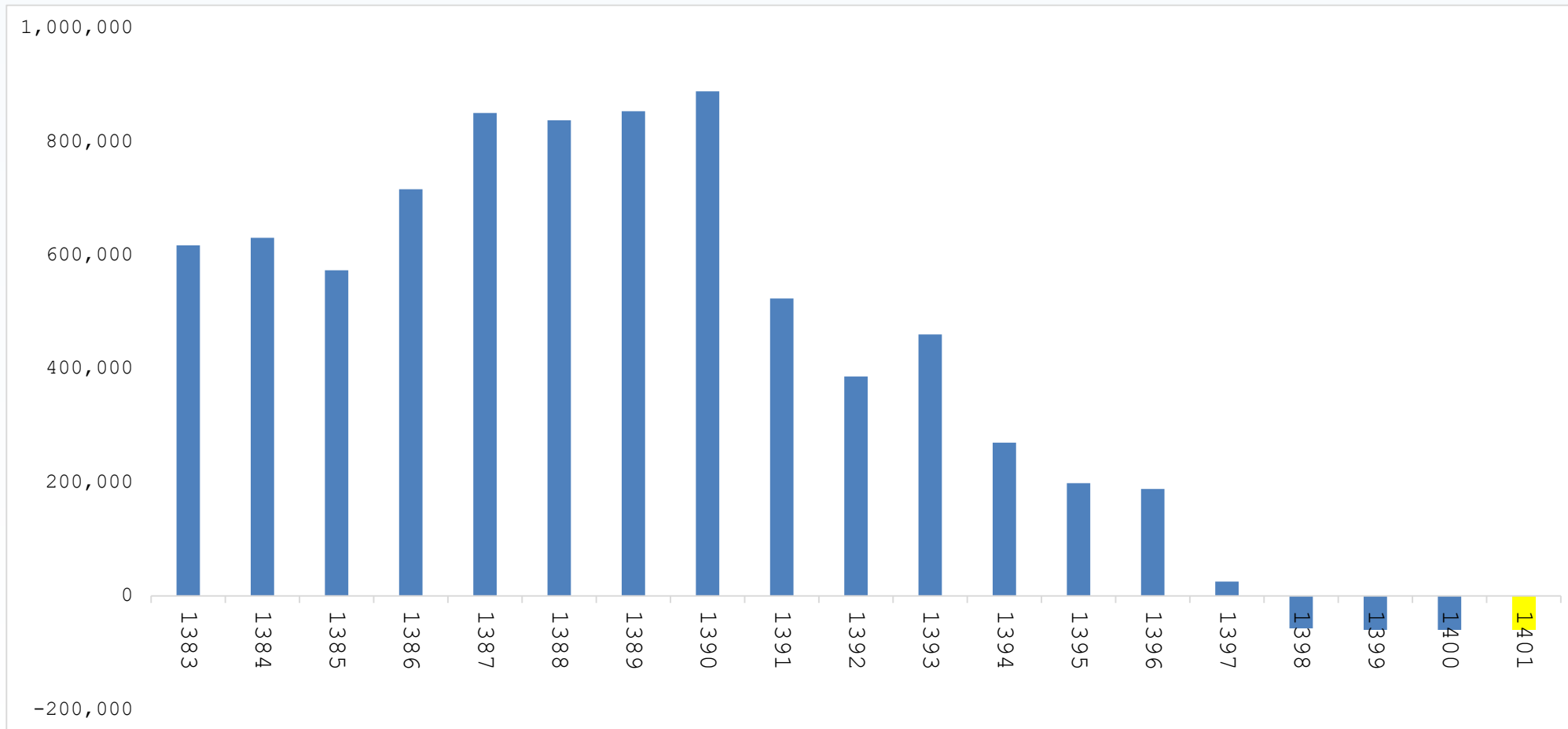
متوسط رشد موجودی سرمایه بخش های اقتصادی

کل		ماشین آلات		ساختمان		
بخش	متوسط ۱۳۹۰-۱۳۸۴	متوسط ۱۳۹۰-۱۳۸۴	بخش	متوسط ۱۳۹۰-۱۳۸۴	بخش	متوسط ۱۳۹۰-۱۳۸۴
کشاورزی	6.4%	14.4%	کشاورزی	2.6%	کشاورزی	4.9%
نفت و گاز	2.4%	2.1%	نفت و گاز	-7.5%	نفت و گاز	2.5%
معادن	6.6%	9.8%	معادن	-2.1%	معادن	-2.0%
صنعت	5.0%	6.0%	صنعت	-1.1%	صنعت	0.1%
آب و برق و گاز	4.8%	0.1%	آب، برق و گاز	-1.8%	آب، برق و گاز	6.5%
ساختمان	8.1%	8.1%	ساختمان	-3.6%		
حمل و نقل	7.3%	9.5%	حمل و نقل	1.6%	حمل و نقل	4.8%
ارتباطات	2.1%	3.8%	ارتباطات	-5.3%	ارتباطات	0.2%
مستغلات	3.4%				مستغلات	3.4%
سایر خدمات	5.2%	5.6%	سایر خدمات	-1.9%	سایر خدمات	5.2%
کل	4.5%	6.4%	کل	-0.8%	کل	4.0%
کل بدون مستغلات	5.3%	6.4%	کل بدون مستغلات	-0.8%	کل بدون مستغلات	4.7%

• نااطمینانی در سرمایه گذاری با توجه به تداوم بی ثباتی های اقتصاد کلان

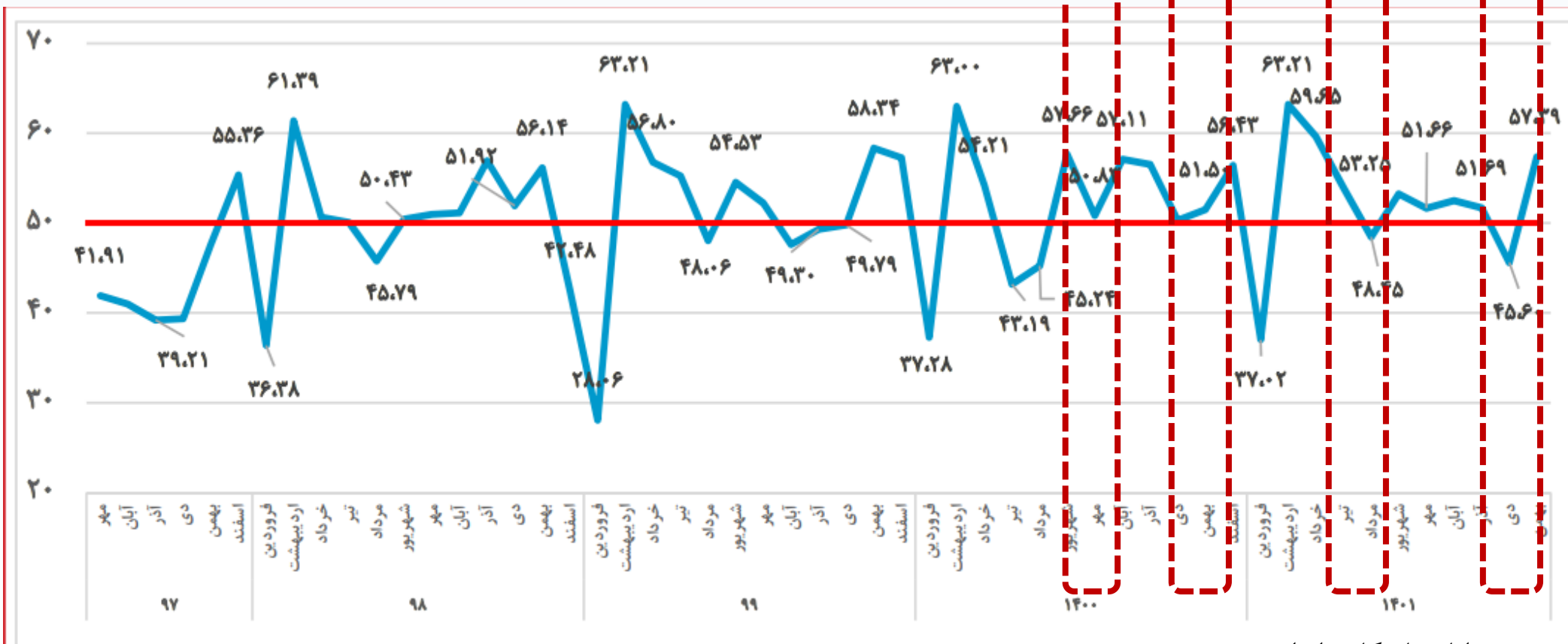
تشکیل سرمایه ثابت خالص ۱۳۸۳-۱۴۰۱ (قیمت ثابت سال ۱۳۹۰- میلیارد ریال)

ماخذ: حساب های ملی بانک مرکزی

• مساله تامین انرژی صنایع

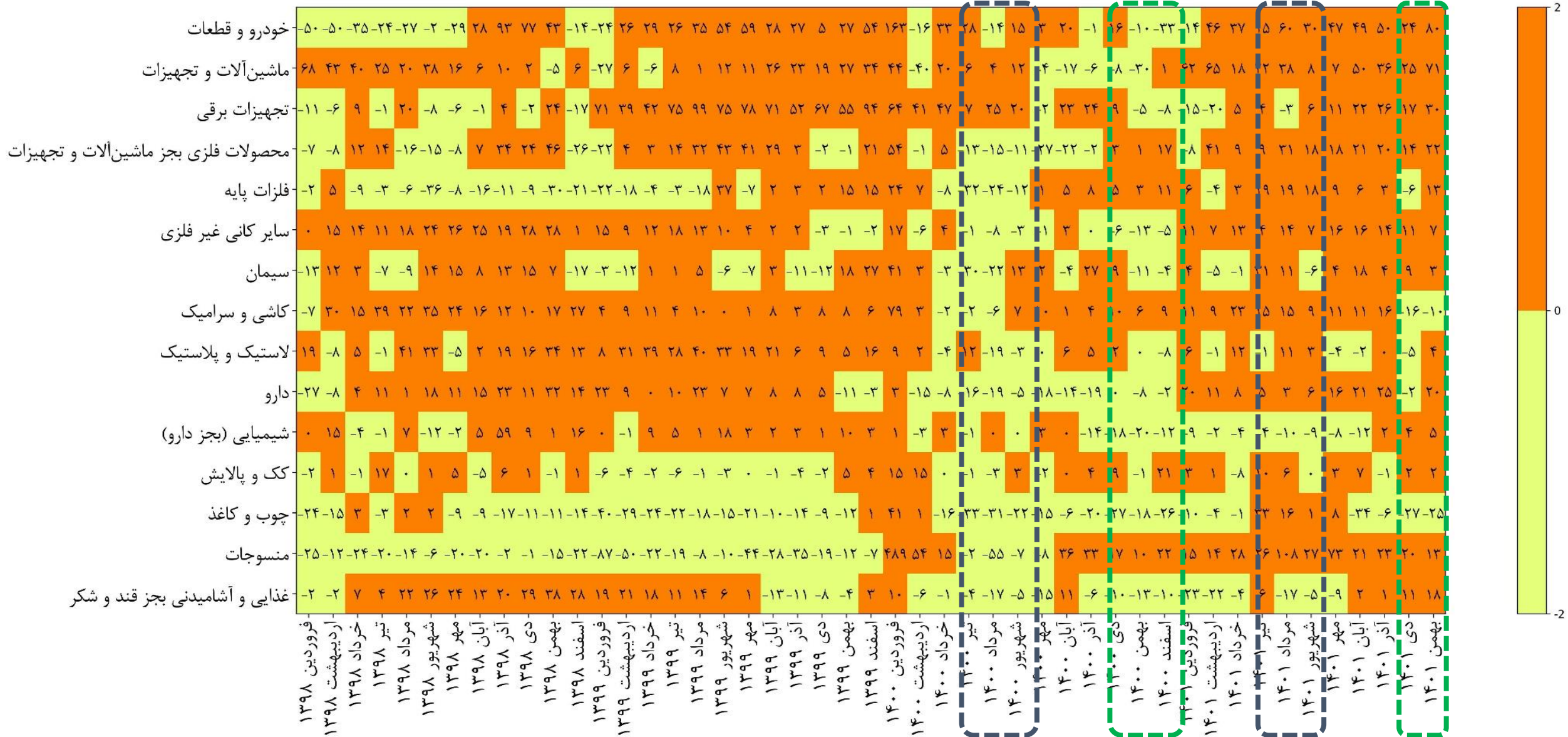
شاخص مدیران خرید

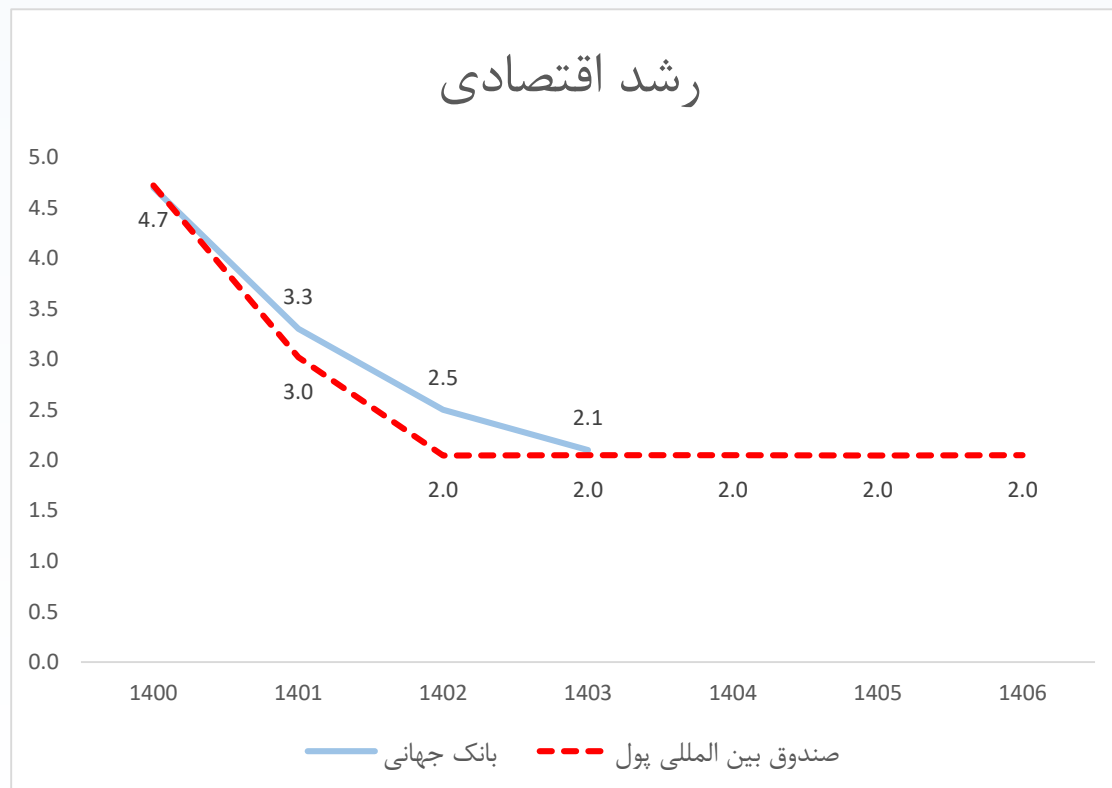
منبع: اتاق بازرگانی ایران

• مساله تامین انرژی صنایع

شاخص تولید صنایع بورسی

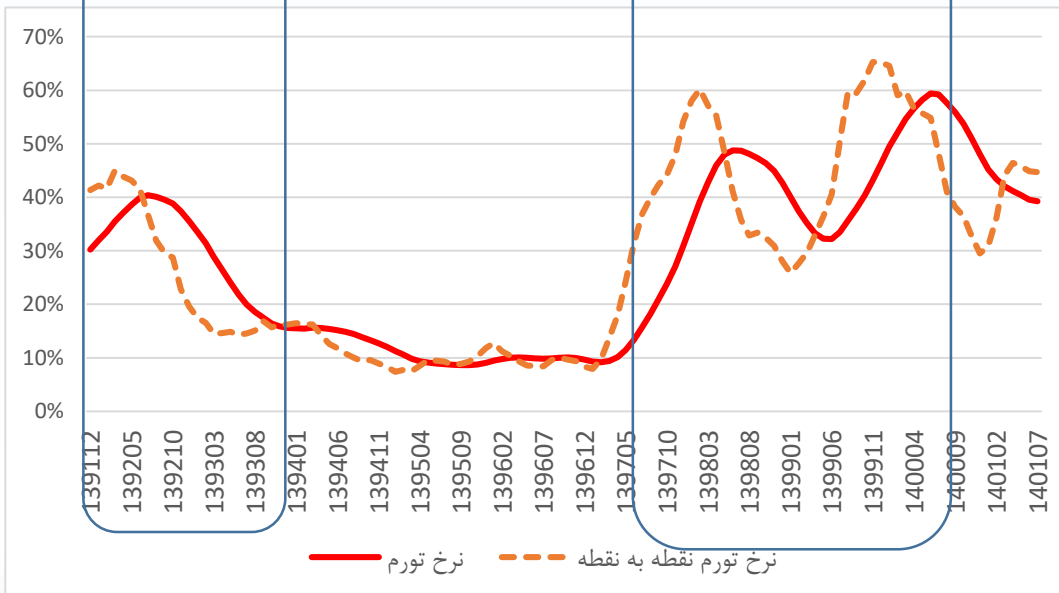
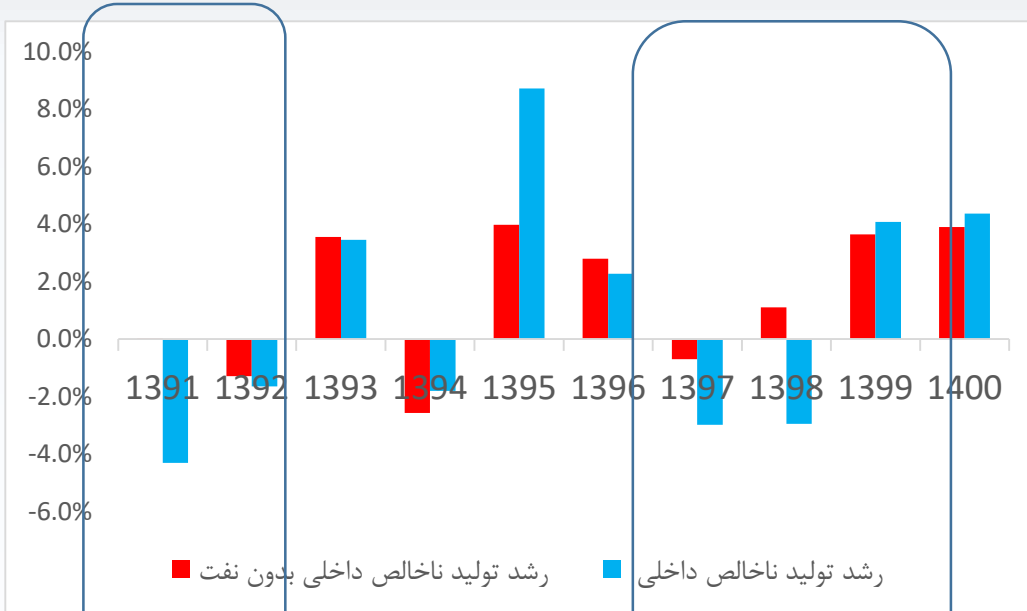

پیش بینی نهادهای بین المللی درباره روند تولید ناخالص داخلی

اقتصاد کشور در سال های قبل از سال ۱۳۹۰ به طور متوسط رشد اقتصادی ۳ درصدی را تجربه می نمود. با این حال به دلیل کاهش سرمایه گذاری در دهه ۹۰ رشد اقتصادی بالقوه کشور تحت تاثیر قرار گرفته و پیش بینی های رشد میان مدت کشور کمتر از ۲ درصد می باشد.

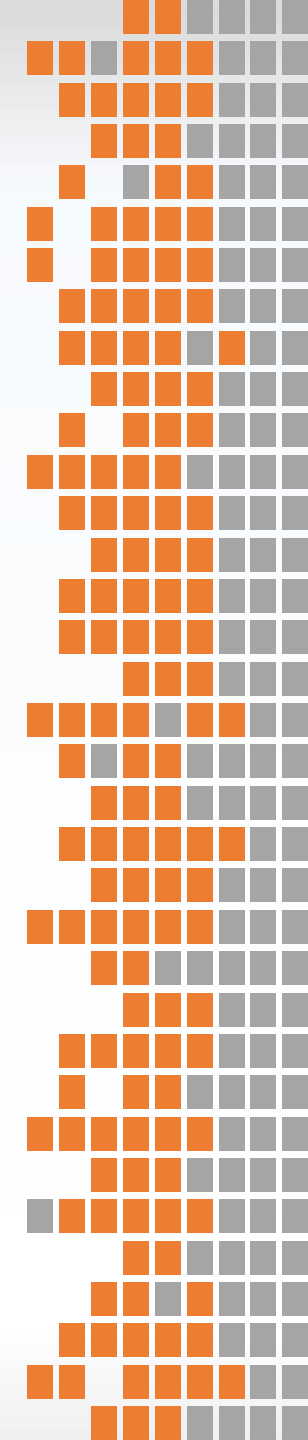
فروض چشم انداز اقتصاد کلان

اقتصاد کشور در سال های اخیر بیش از هر چیز متاثر **اعمال تحریم ها** بوده است.

بنابر این هر گونه پیش بینی نسبت به آینده بسته به سناریو محتمل در خصوص تحریم ها خواهد بود.

در ادامه با سه سناریو خوشبینانه (صادرات ۱۸۰۰ هزار بشکه ای نفت) واقع بینانه (صادرات ۱۲۰۰ هزار بشکه ای نفت) و بد بینانه (صادرات ۷۰۰ هزار بشکه ای نفت) متاثر از تحریم ها وضعیت اقتصاد کلان کشور پیش بینی می شود.

پیش‌بینی رشد اقتصادی

پیش‌بینی رشد اقتصادی با سناریوهای مختلف تحریم‌ها

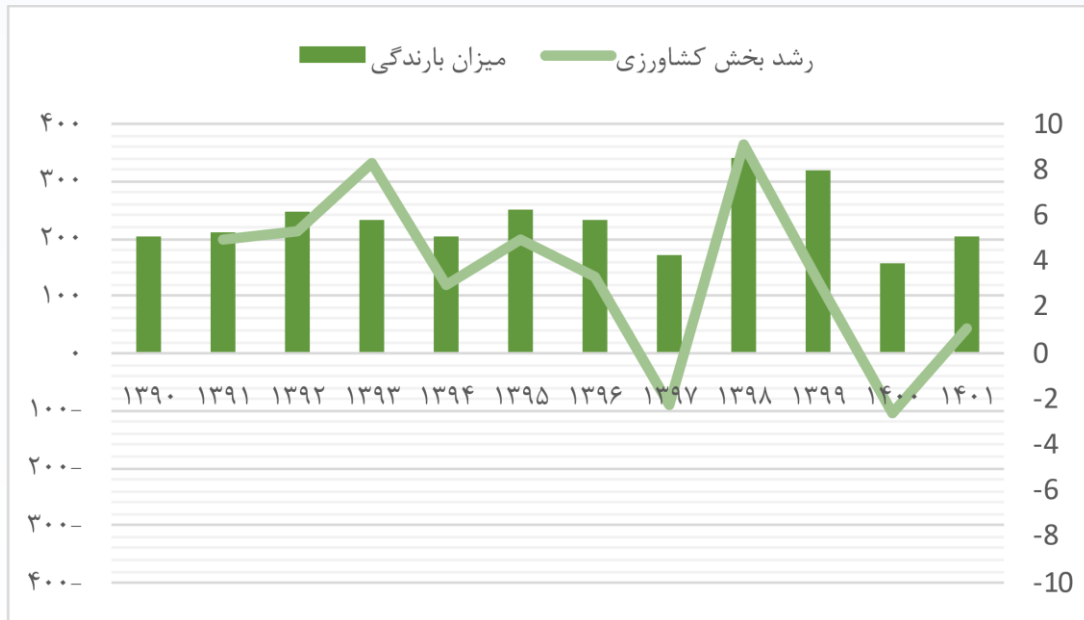
افزایش درآمدهای ارزی	کاهش درآمدهای ارزی	تداوم وضعیت کنونی
----------------------	--------------------	-------------------

4	-1	۲/۹	1402
---	----	-----	------

پیش‌بینی نهادهای بین‌المللی

- بانک جهانی رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۲۳ را ۲.۲ درصد پیش‌بینی کرده است.
- صندوق بین‌المللی پول نیز با فرض اینکه شرایط کنونی اقتصادی تداوم یابد، پیش‌بینی کرده نرخ رشد اقتصادی در سال ۱۴۰۲ به ۲ درصد برسد.

چشم انداز بخش کشاورزی

- مهمترین عامل توضیح دهنده رشد بخش کشاورزی میزان بارندگی می باشد. بر اساس آمار سازمان هواشناسی کشور، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از اول مهرماه تا ۱۹ اسفندماه سال آبی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ معادل ۱۴۳.۹ میلی‌متر است که نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته به میزان **۴ درصد** کمتر شده است. بر این اساس پیش بینی رشد مثبت این بخش در سال ۱۴۰۲ دور از انتظار خواهد بود.

- مهمترین تهدیدات بخش کشاورزی در سال ۱۴۰۲ به جز کاهش بارندگی و کمبود منابع آبی اجرای سیاست های قیمت گذاری دستوری در جهت کنترل تورم می باشد.

چشم انداز بخش نفت

- مهمترین عامل موثر بر بخش نفت در سال ۱۴۰۲ تشدید یا رفع تحریم ها خواهد بود.
- بر اساس داده‌های مؤسسه‌های ورتکسا و کپلر، دو شرکت معروف تحلیلی آمارهای کشتیرانی و حمل محموله‌های نفت خام، صادرات نفت خام در نوامبر سال ۲۰۲۲ میلادی به حدود یک میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه رسید. به نظر می رسد این میزان صادرات در سه ماهه پایانی سال ۱۴۰۱ نیز تداوم یافته است.
- در صورتی که این میزان صادرات نفت در سال ۱۴۰۲ نیز تداوم یابد رشد بخش نفت در سال ۱۴۰۲ حدود ۸,۸ درصد برآورد می گردد.

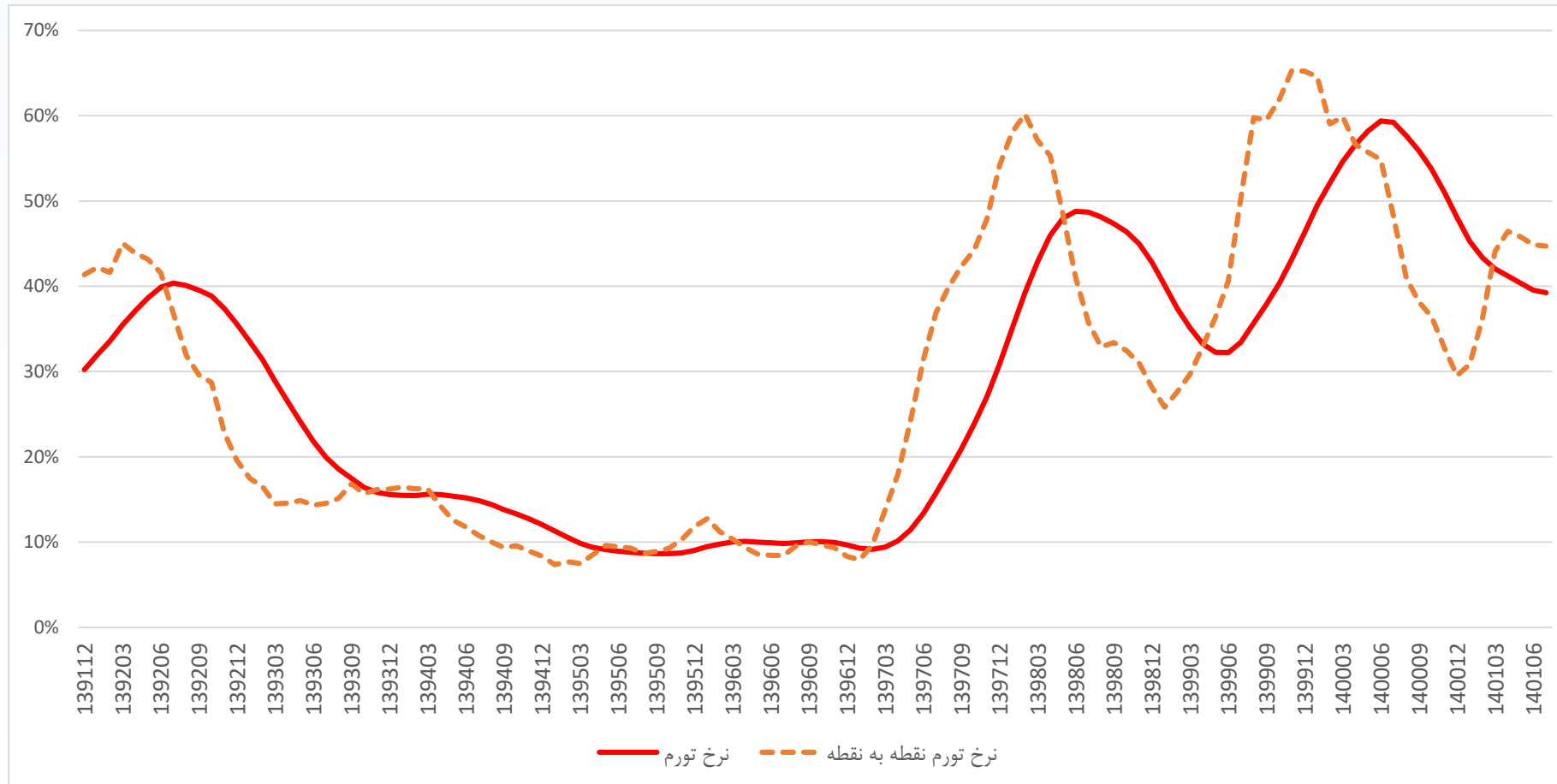
چشم انداز بخش صنعت

- بر اساس اعلام بانک مرکزی رشد بخش صنعت در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ حدود ۸ درصد بوده است.
- مهمترین عوامل موثر بر بخش صنعت در سال ۱۴۰۲ عبارتند از:
 - ✓ نااطمینانی در سرمایه گذاری با توجه به تداوم بی ثباتی های اقتصاد کلان
 - ✓ مساله تامین انرژی صنایع
 - ✓ سیاست های دولت با هدف مهار تورم
- در صورت تداوم نااطمینانی های موجود پیش بینی می شود رشد بخش صنعت حدود ۳ باشد.

چشم انداز بخش ساختمان

- بر اساس اعلام بانک مرکزی بخش ساختمان در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ رشد حدود ۰/۶ درصدی داشته است. این موضوع اولاً به دلیل عملکرد نامطلوب هزینه های عمرانی دولت و ثانياً کاهش انگیزه ساخت ساختمان های مسکونی خصوصاً به دلیل افزایش هزینه ساخت بوده است.
- با توجه به اینکه میانگین زمانی برای ساخت یک ساختمان حدوداً یک تا دو سال است آمار پروانه های ساختمانی به عنوانی متغیر پیش نگر برای تولید در این بخش به کار گرفته می شود. بر اساس اعلام مرکز آمار ایران در تابستان سال ۱۴۰۱، تعداد ۹۷۸۹۵ واحد مسکونی در پروانه های صادر شده برای احداث ساختمان از سوی شهرداری های کشور پیش بینی شده است نسبت به فصل مشابه سال گذشته ۴,۶ درصد افزایش داشته است.
- بر اساس واقعیت مذکور پیش بینی می شود بخش مسکن در سال ۱۴۰۲ رشد مثبت ولی محدود داشته باشد.

نرخ تورم و نرخ تورم نقطه به نقطه از ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱

ماخذ: بانک مرکزی

پیش بینی نرخ تورم

پیش بینی تورم با سناریو های مختلف تحریم ها

رفع تحریم	تشدید تحریم	تداوم وضعیت کنونی	
۳۹	۶۰	۴۵	۱۴۰۲

پیش بینی نهادهای بین المللی

- بانک جهانی تورم ایران در سال مالی ۲۰۲۳ - ۲۰۲۴ را به طور میانگین **۴۴ درصد** پیش بینی کرده است.
- صندوق بین المللی پول نیز با فرض اینکه شرایط کنونی اقتصادی تداوم یابد، پیش بینی کرده نرخ تورم در دو سال آینده به رشد خود ادامه دهد و به بالای **۵۰ درصد** برسد.

د. وضعیت ساختار شبکه اقتصاد ایران و کشورهای منتخب

ساختار شبکه اقتصاد ایران و کشورهای منتخب

منظور از شبکه اقتصاد در هر کشور:

۱ چگونگی ارتباط بین فعالیتهای مختلف اقتصادی، به ترتیب از بخش کشاورزی، به صنعت و بعد خدمات و همچنین ضرایب نهاده های بکار رفته برای تولید.

۲ بر اساس طبقه بندی HS می توان شبکه اقتصادی را برای هر کشور و برای جهان ترسیم کرد.

هرچه از سمت چپ به سمت راست نمودار حرکت می کنیم، میزان درهم تنیدگی فعالیتهای کشاورزی،

صنعتی و خدماتی را نشان می دهد. همچنین در بررسی بخشهای مختلف اقتصادی بر حسب محور

عمودی می توان از مقادیر ضریب نهاده دریافت که چه فعالیت هایی بیشترین اتکا به تأمین نهادههای

تولید (چه از داخل و چه از خارج) دارد.

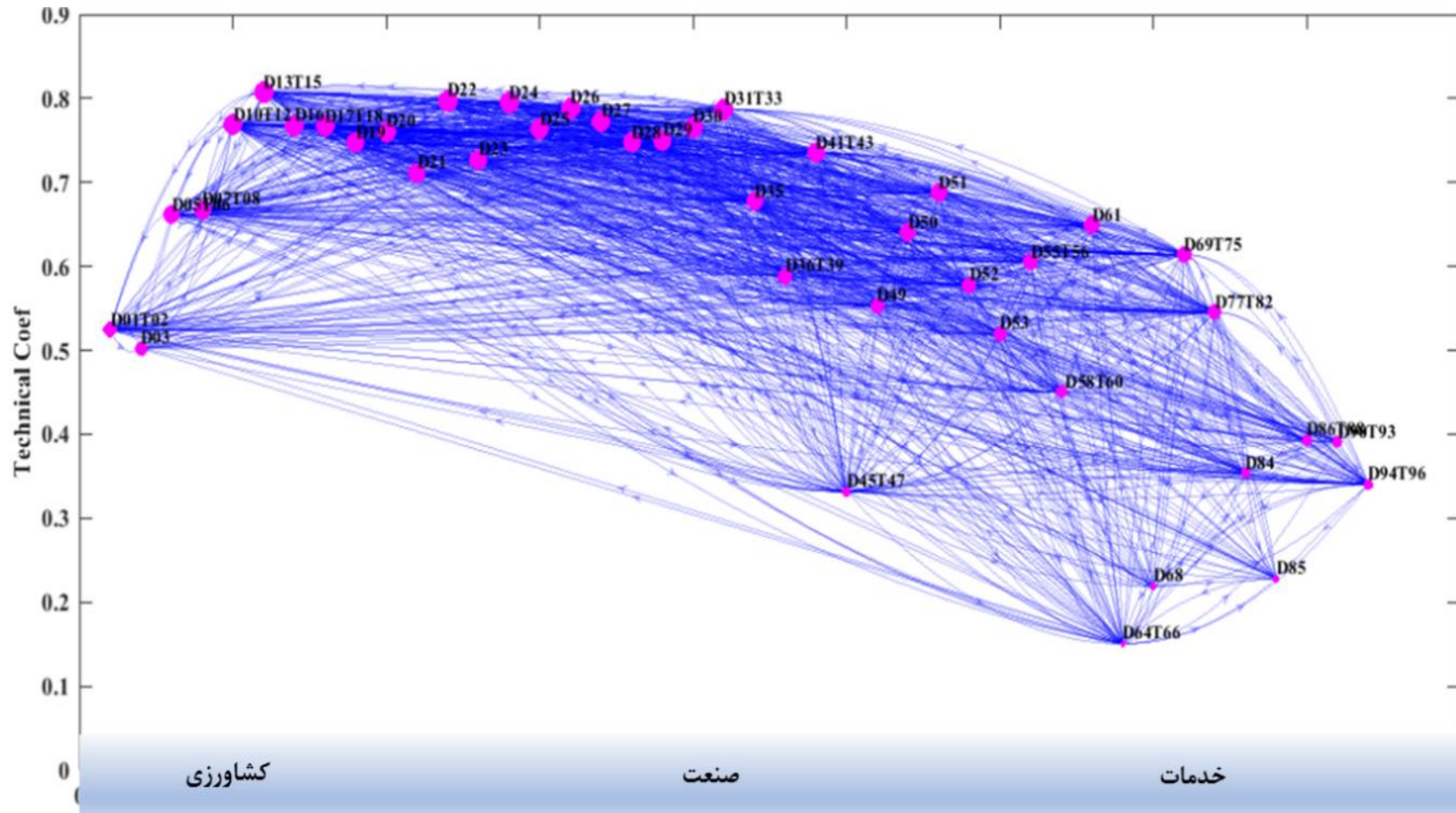
ساختار شبکه اقتصاد ایران و کشورهای منتخب در سال ۲۰۱۶

تفاوت ضرایب نهاده بخشی جهان و ایران	ایران	جهان	کد	فعالیت
۰.۰۵	۰.۴۰	۰.۴۵	D01T02	کشاورزی و جنگلداری
۰.۰۴	۰.۳۸	۰.۴۲	D03	ماهگیری و آبی پروی
۰.۳۳	۰.۰۷	۰.۴۰	D05T06	استخراج نفت خام و گاز طبیعی و معدن
۰.۲۲	۰.۲۹	۰.۵۰	D07T08	استخراج کانه‌های فلزی و سایر معادن
(۰.۰۱)	۰.۷۴	۰.۷۳	D10T12	تولید فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی‌ها
۰.۲۷	۰.۴۵	۰.۷۲	D13T15	تولید منسوجات و پوشاک
۰.۲۲	۰.۴۷	۰.۶۹	D16	تولید چوب و فرآورده‌های چوب
۰.۰۶	۰.۶۱	۰.۶۷	D17T18	تولید کاغذ و فرآورده‌های کاغذی
۰.۳۲	۰.۴۳	۰.۷۵	D19	تولید کک و فرآورده‌های حاصل از پالایش نفت
۰.۰۶	۰.۶۲	۰.۶۹	D20	تولید مواد شیمیایی و فرآورده‌های شیمیایی
۰.۰۱	۰.۵۵	۰.۵۶	D21	تولید داروها و فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی
(۰.۰۶)	۰.۷۶	۰.۷۰	D22	تولید فرآورده‌های لاستیکی و پلاستیکی
۰.۱۶	۰.۵۱	۰.۶۶	D23	تولید سایر فرآورده‌های معدنی غیرفلزی
۰.۰۸	۰.۶۸	۰.۷۶	D24	تولید فلزات پایه
۰.۰۷	۰.۵۸	۰.۶۵	D25	تولید محصولات فلزی ساخته شده، به جز ماشین آلات و تجهیزات
۰.۱۴	۰.۵۲	۰.۶۶	D26	ساخت محصولات رایانه‌ای، الکترونیکی و نوری
۰.۰۴	۰.۶۶	۰.۶۹	D27	تولید تجهیزات برقی
۰.۰۷	۰.۵۹	۰.۶۵	D28	تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
۰.۰۸	۰.۶۴	۰.۷۲	D29	تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر
۰.۱۸	۰.۴۷	۰.۶۵	D30	تولید سایر تجهیزات حمل و نقل
۰.۱۴	۰.۴۶	۰.۶۰	D31T33	تولید مبلمان، سایر مصنوعات
۰.۲۵	۰.۳۴	۰.۵۹	D35	تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا
۰.۰۲	۰.۴۵	۰.۴۷	D36T39	تصفیه و تأمین آب و بازیافت
(۰.۱۰)	۰.۷۰	۰.۶۰	D41T43	ساختمان

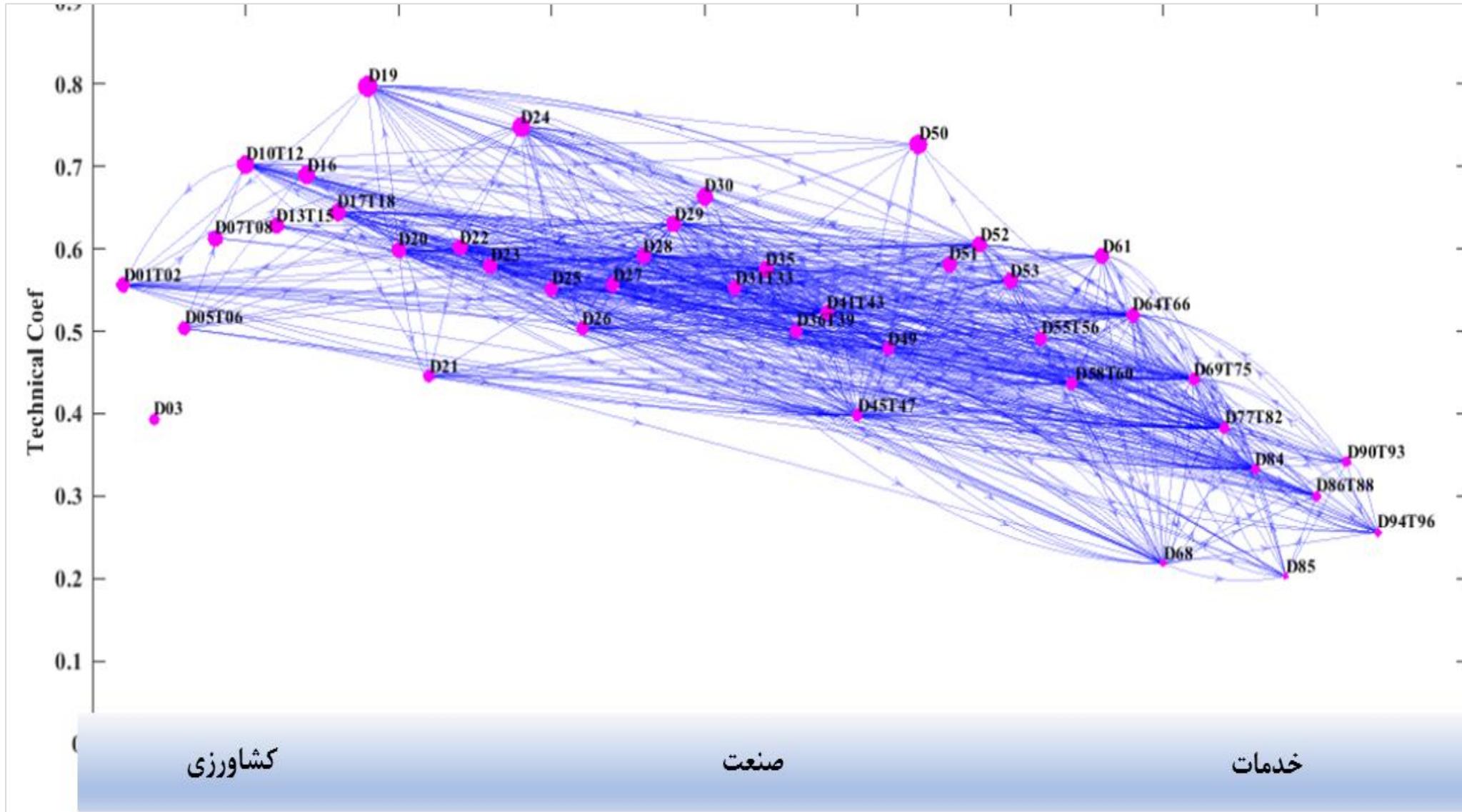
ساختار شبکه اقتصاد ایران و کشورهای منتخب در سال ۲۰۱۶

ادامه جدول:	فعالیت	کد	جهان	ایران	تفاوت ضرایب نهاده بخشی جهان و ایران
	عمده فروشی و خرده فروشی	D45T47	۰.۳۹	۰.۲۲	۰.۱۷
	حمل و نقل زمینی	D49	۰.۴۷	۰.۳۴	۰.۱۲
	حمل و نقل آبی	D50	۰.۶۶	۰.۴۹	۰.۱۷
	حمل و نقل هوایی	D51	۰.۵۷	۰.۳۸	۰.۱۹
	انبارداری و فعالیتهای پشتیبانی حمل و نقل	D52	۰.۵۲	۰.۲۱	۰.۳۱
	پست و پیک	D53	۰.۴۵	۰.۲۷	۰.۱۷
	خدمات هتل و رستوران	D55T56	۰.۵۰	۰.۵۰	۰.۰۱
	اطلاعات (فعالیت‌های انتشاراتی، تولید فیلم و ...)	D58T60	۰.۴۲	۰.۳۶	۰.۰۶
	مخابرات	D61	۰.۵۰	۰.۳۳	۰.۱۷
	خدمات مالی و بیمه	D64T66	۰.۴۰	۰.۴۲	(۰.۰۲)
	املاک و مستغلات	D68	۰.۲۴	۰.۰۷	۰.۱۷
	فعالیت‌های حرفه‌ای، علمی و فنی	D69T75	۰.۴۲	۰.۲۱	۰.۲۰
	فعالیت‌های اداری و خدمات پشتیبانی	D77T82	۰.۴۱	۰.۵۴	(۰.۱۳)
	اداره امور عمومی و تأمین اجتماعی	D84	۰.۳۵	۰.۲۶	۰.۰۹
	آموزش	D85	۰.۲۲	۰.۲۲	۰.۰۰
	بهداشت و مددکار اجتماعی	D86T88	۰.۳۵	۰.۲۶	۰.۰۹
	هنر، سرگرمی و تفریح	D90T93	۰.۴۱	۰.۳۳	۰.۰۸
	سایر فعالیتهای خدماتی	D94T96	۰.۳۶	۰.۴۴	(۰.۰۸)

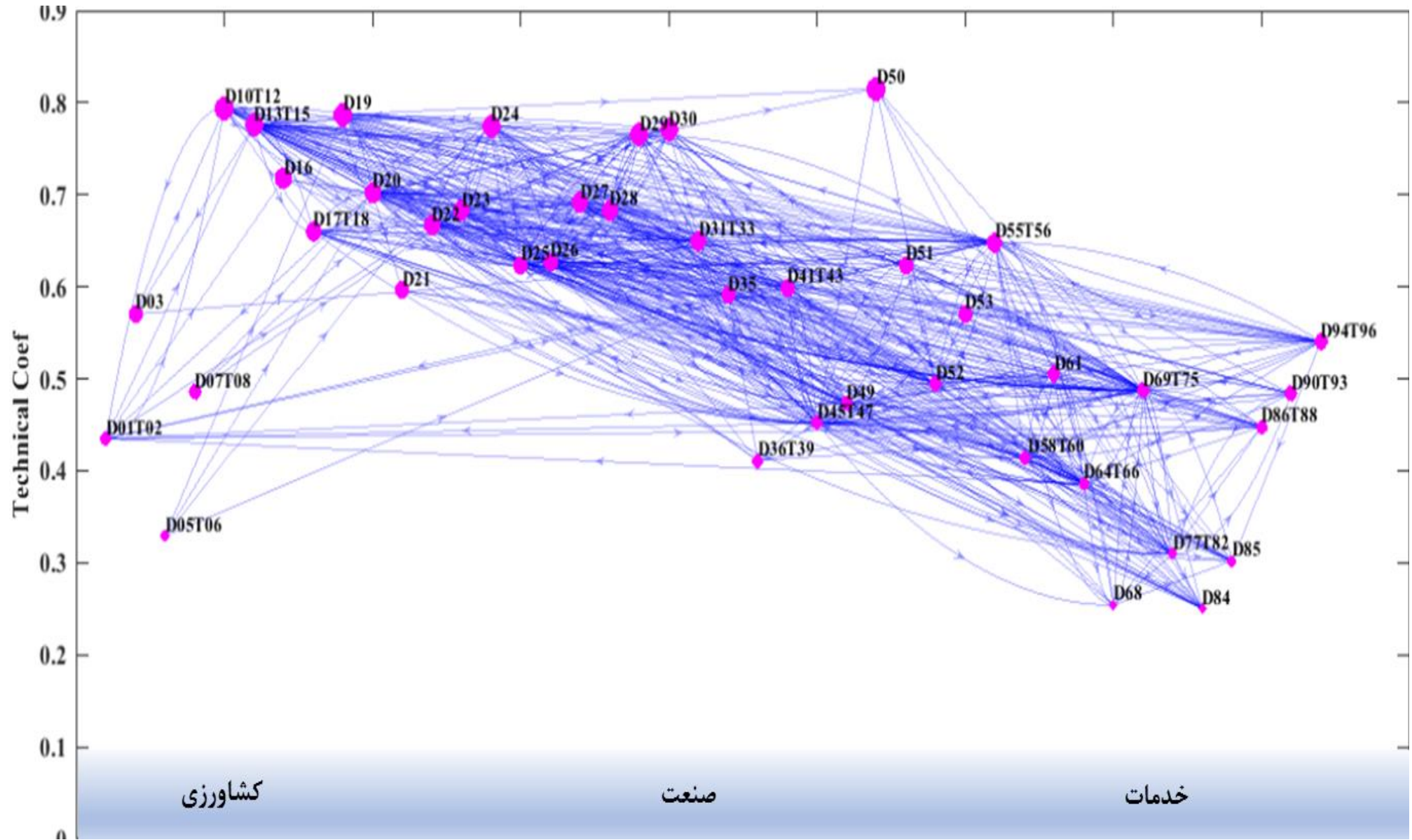
ساختار شبکه اقتصاد چین در سال ۲۰۱۶

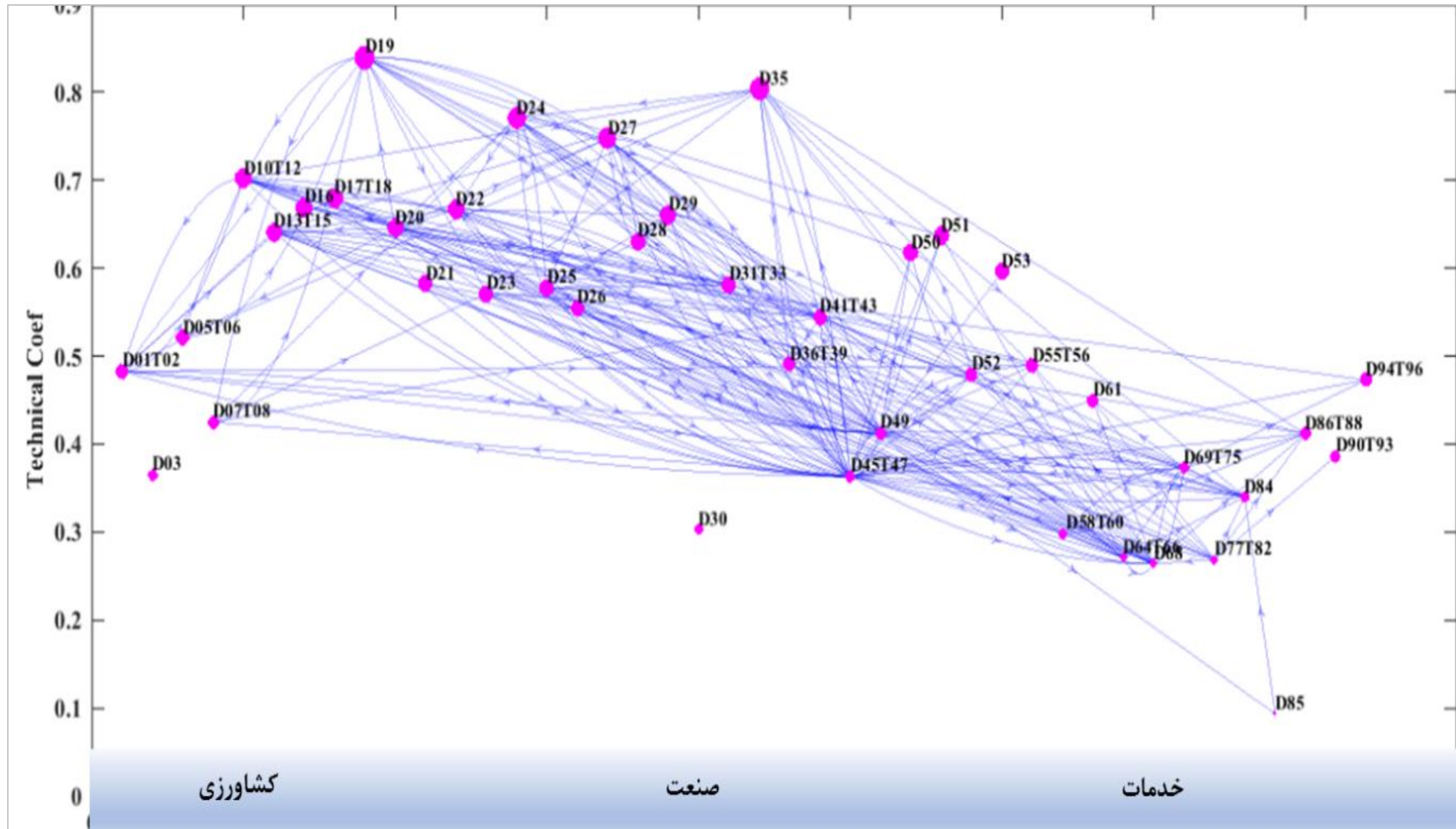
ساختار شبکه اقتصاد آلمان در سال ۲۰۱۶

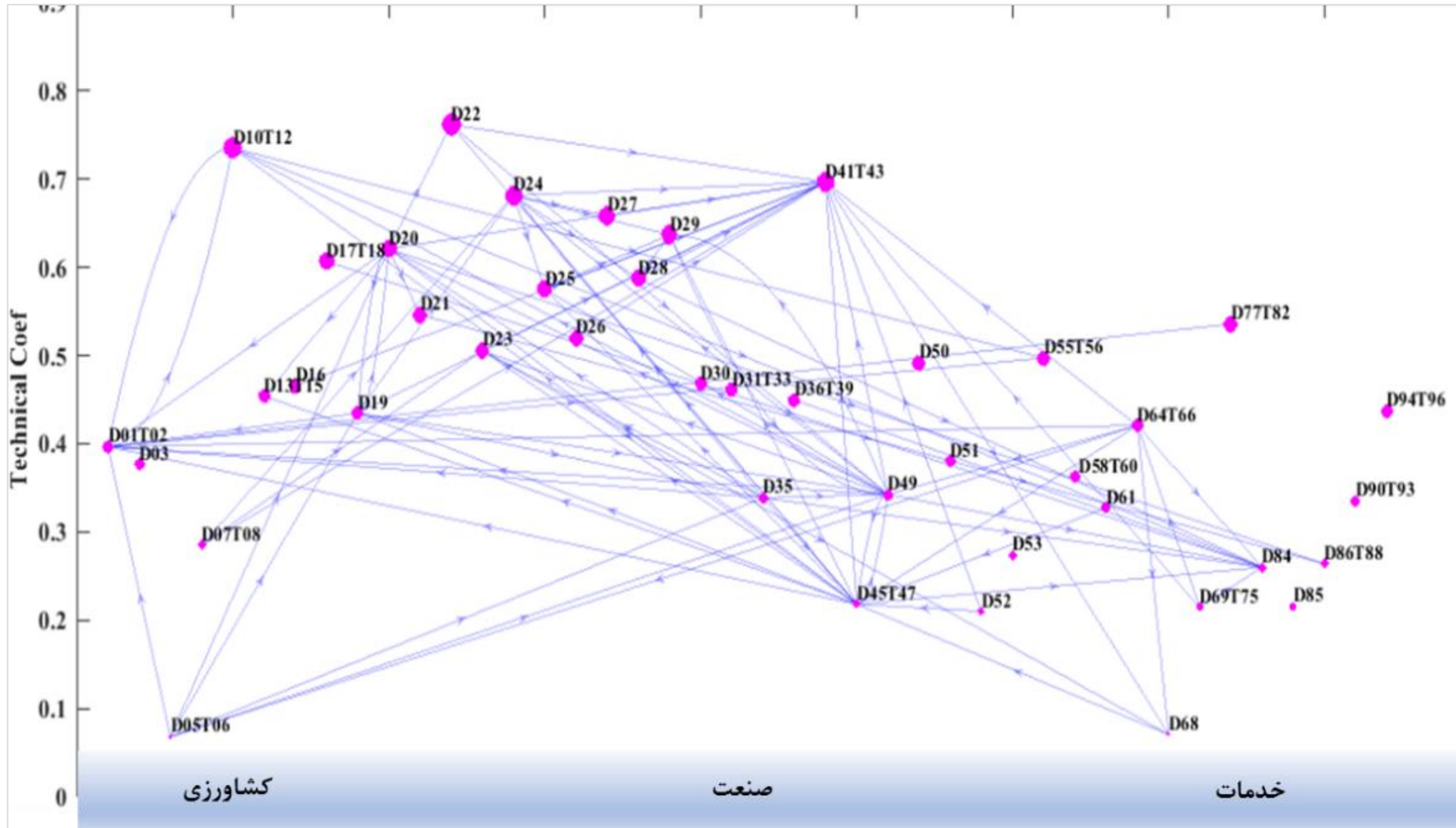
ساختار شبکه اقتصاد کره جنوبی در سال ۲۰۱۶

ساختار شبکه اقتصاد ترکیه در سال ۲۰۱۶

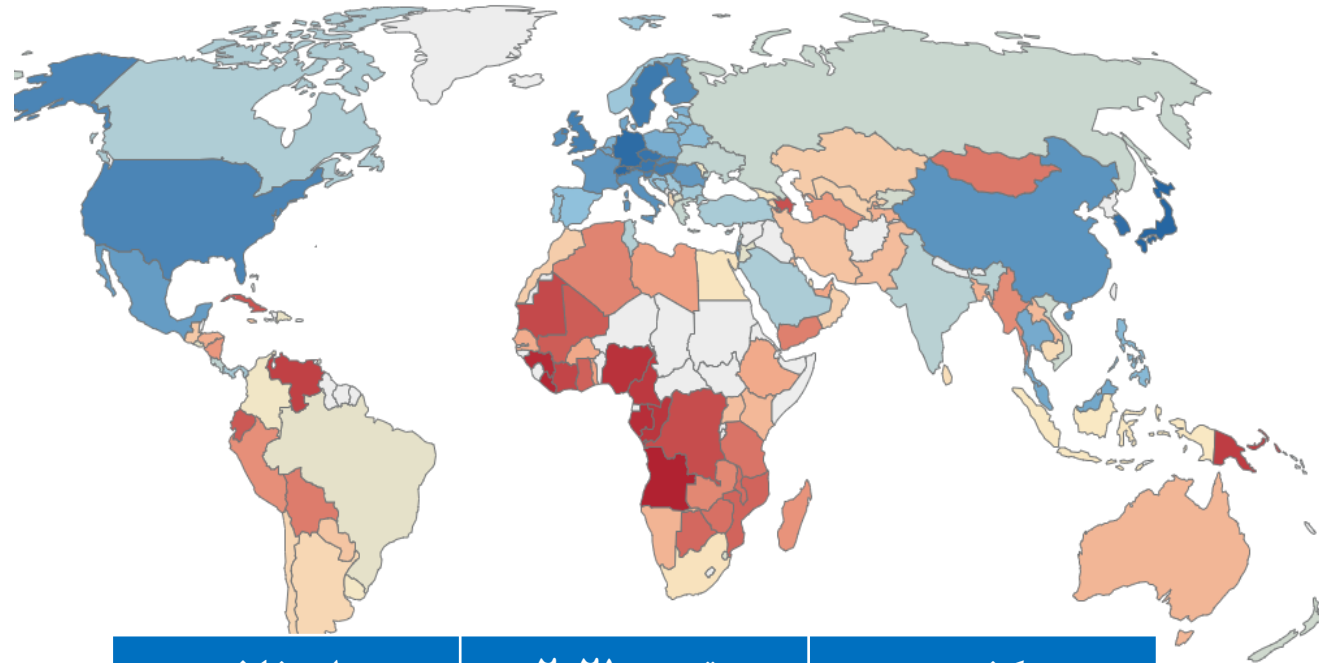

ساختار شبکه اقتصاد ایران در سال ۲۰۱۶

رتبه بندی کشورها از حیث شاخص پیچیدگی محصول

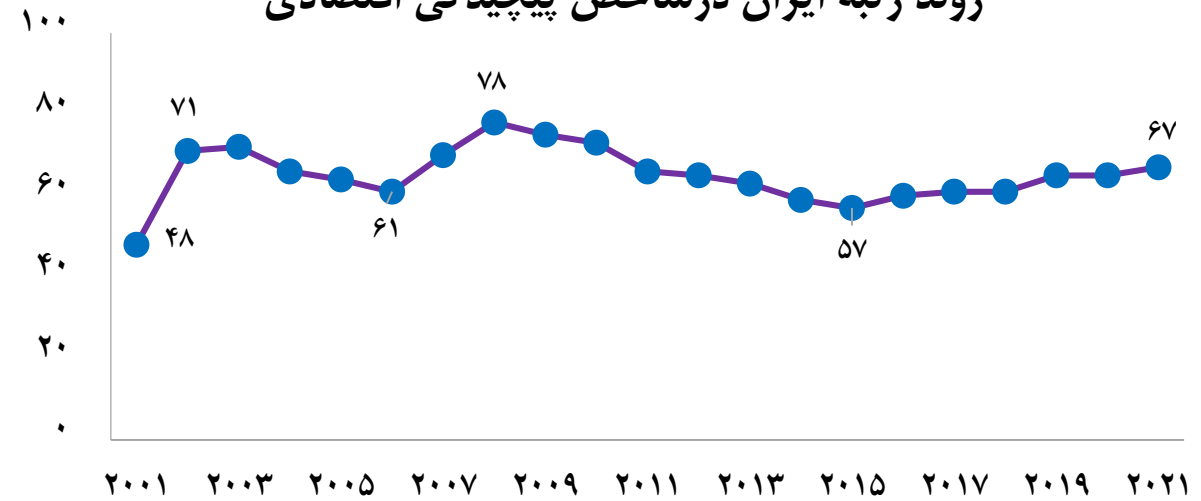
Low Complexity -2.778437 High Complexity 2.858869

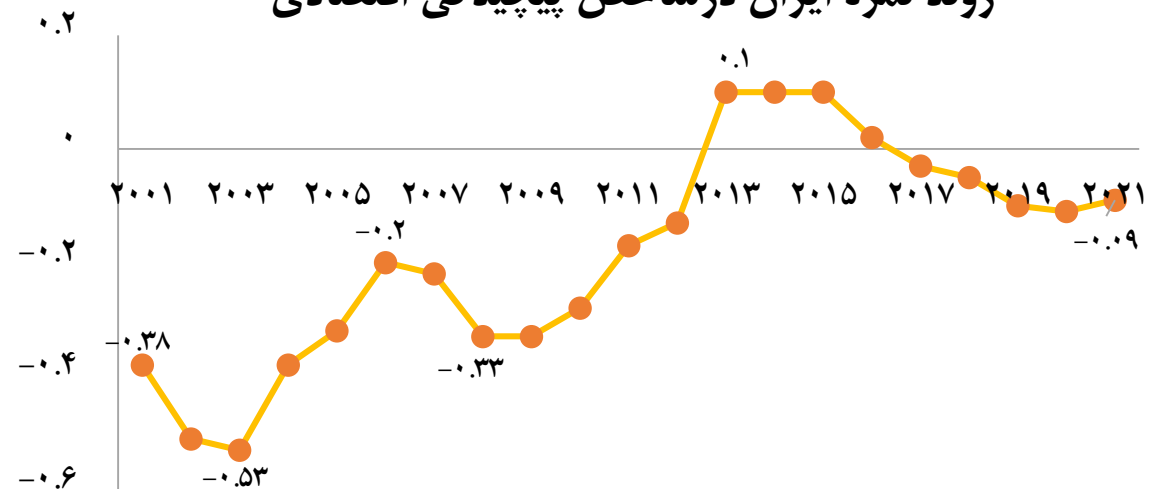
کشور	رتبه در ۲۰۲۱	میزان شاخص
ایران	۶۷	-۰.۰۹
ترکیه	۴۲	۰.۶۱
چین	۳	۱.۹۳
آلمان	۵	۱.۸۱

Source: <https://oec.world>

روند رتبه ایران در شاخص پیچیدگی اقتصادی

روند نمره ایران در شاخص پیچیدگی اقتصادی

نتیجه گیری

- در میان مدت و بلند مدت سیاست های دولت در زمینه قیمت گذاری انرژی و خوراک به سمت افزایش نرخ هاست.
 - معاهده پاریس، صرفنظر از اینکه کشوری عضو باشد یا نباشد، از سال ۲۰۲۵ آثار جدی بر صنایع تولیدکننده آلایندهگی بالا دارد.
 - کاربرد فن آوری های نوین و هوش مصنوعی عمومیت خواهد یافت و هزینه تولید و نوع تولید را تحت تاثیر قرار خواهد داد.
 - زنجیره های تامین و زنجیره های ارزش تحت تاثیر بحران های ژئوپلیتیکی در حال تغییر شکل است.
- همه صنایع باید برای ۵ و ۱۰ سال آینده برنامه های تولید و سرمایه گذاری خود را متناسب با واقعیت های فوق شکل دهند.**